

MERHABA

Şiir, türler arasında kana en hızlı karışanıdır. Öykü, deneme gibi diğer “kısa mesafe” yazınsal türler arasında bile bünyede etkisini en çabuk göstereni... Tıpkı bir fotoğraf karesi, bir resim, karikatür ya da bir şarkının ilk gördüğümüzde, duyduğumuzda üzerimizde yarattığı etki gibi... Öte yandan bu etki, hayatımızda iz bırakan kimi anlarda ya da insanlarla karşılaşmamızda olduğu gibi, sadece hızlı değil, aynı zamanda uzun süreli, hatta kalıcıdır da: Bir daha asla onu okumadan, dinlemeden, yaşamadan önceki insan değilizdir. Nedenini tam olarak kavrayamasak da, onunla birlikte bizde bir şeyler değişmiş, farklılaşmış, harekete geçmiştir...

Bütün iyi, esaslı, derin, içten, çarpıcı sanat, bilim ve hayat karşılaşmalarında bu gerçekleşse de, şiir bu açıdan insanlık denli köklüdür de: İlk şimşek çakımı ve gök gürültüsüyle ürkmek-

ten, ölüme karşı başkaldırıya; büyük cesaret, arkadaşlık ya da dayanışma anlarından, sevginin aktarımına şiir, uzun süre salt bilicilikle, büyüyle, aşkınlık ve bozulmamışlıkla söylenen söz sayılagelmıştır. Ancak ve bir tek böyle, öyle söylenebilen, yoksa şiir olmayan; en süzölmüş, billurlaşmış, öz, sahici sözümüz...

Aslında bu yoğunlaştırılmış karşılaşma anlarına sığabilirlik, yer yer geri çekilmiş gibi de dursa, günümüzün hızlı dünyasında yeni, farklı bir yaşamsallık da sağlamıştır şiire: İnternet ve sosyal medyadan sözlü ya da yazılı aktarımın olabildiği her ortama; tekelci, mülkiyetçi kısıtlara inat, kim engel olabilir ki bir şiirin dizelerinin paylaşımına?..

Ama tüm bu özellikleriyle, yaş alıp hayat bizi sıradanlaştırdıkça, o farklı dalga boyuna kendimizi açık tutmadığımızda, ister okuru olalım ister yazarı, insanı en hızlı terk edebilen yazınsal türdür de şiir. O yüzden, köklülüğü denli sözünü esirgemeyen her kuşakla her dem genç bir türdür de. Zaten *Gece Uçuşları* tam da bu nedenle, 53 şairin toplam 159 şiiri, şiir bölümü, hatta manifestosuyla buluşturarak, son yüzyıl şiirimizden hem genç hem de köklü bir "milli takım" kadrosu sunmaktadır sana. (Böylesi kadrolara –yazık ki– katılmayan Sezai Karakoç ile İsmet Özel ise, seçkimizin 55 şairlik çağrılı kadrosunu gösteren "Şairler ve Şiirleri" bölümünde yerlerini almaktadır.)

Peki, neden 53 şair ve neden üçer şiir, diye düşünebilirsin bu noktada, neden daha az ya da çok değil, diye de... Üç, aslında –sözgelimi Amerika ve Avustralya yerlileri için– "çok" anlamındadır. Bir, iki ve çoktur onlara göre sahip olduklarımızın derecelendirilmesi: İnsanın bir, iki ya da çok ayakkabısı, paltosu, arkadaşı olur. Ve özellikle kısa türlerde üç, o şair ya da yazar

için bir'den çok daha iyi fikir verir. (Bir tek iyi ürün karşısında, o yüzden "tek çiçekle bahar olmaz" deriz.)

53'e gelince: Elbette, her haftayı bir şaire ayırsan, bir yılını şiirle dolu dolu geçirmene yetecek olan bu sayı, kapsamlı bir edebiyat ansiklopedimizde modern şiirimizin her biri birer takıma benzetilebilecek 1100 şairlik kadrosu için yaklaşık %5'lik bir örnekleme, bir tür tanışma sayısıdır. Kuşkusuz, daha kapsamlı bir temsil için bu sayıyı 75-80'e, 100'e, hatta 150-200'e çıkaran nitelikli antolojiler olduğu gibi, "En Sevdiğim 10" ya da "21. Yüzyıl İçin 21 Şair" gibi daha zorlu seçimler gerektiren takım listeleri de yapılabilir.

Dolayısıyla, ilk tanışıklıktan sonrası, her zaman olduğu gibi, yine sana kalmaktadır: Seversen bu oyunu (şiiri); okudukça (ve belki yazdıkça) kendi takım (şair) ya da takımlarını belirlemek de, o takımların kadrolarındaki gözde oyuncularını (şiirlerini) seçmek, antrenör (derleyen) kimliğiyle kendi milli takımını kurmak da senin elinde olacaktır. Elbette, farklı dünya kulüplerini, oyuncularını, ulusal takımları ya da kıta karmalarını izleyip onlarla kadrolar oluşturarak, transferler, karşılaşmalar yapmak da.

Gece Uçuşları takımı, bu süreçte seni ve takımını izlemekten de, sahada karşılaşmaktan da her zaman mutluluk duyacaktır...

İshak Reyna

ŞAİRLER VE ŞİİRLERİ

GONCA ÖZMEN (d. 1982): 1997’de, 15 yaşında yayımlanan ilk şiirinden –şimdilik– iki kitapta (*Kuytumda*, 2000; *Belki Sessiz*, 2008) ve sonrasında dergilerde topladığı şiirlerine, ustası İlhan Berk’in “doğacı” çizgisinde yürüyen Özmen, 1884 doğumlu Yahya Kemal’den günümüze, şiirimizin “100 Yıllık” serüvenini örnekleyen *Gece Uçuşları*’nı açan/tamamlayan ad oluyor.

Şairin bu ciltte yer alan “Ardından” ve “Dutluk” adlı şiirleri, *Belki Sessiz*’den (Kırmızı Kedi Yayınevi, 3. baskı: 2011); “Daralma” ise *Kuytumda*’dan (Kırmızı Kedi Yayınevi, 3. baskı: 2011) alınmıştır.

ÖMER ŞIŞMAN (d. 1980): Şiirimizin, 21. yüzyılda kendini İkinci Yeni’nin baskın duyarlılığından farklı yollara açan ilk önemli atılımı “heves hareketi”ni, şair ve dergi, şiir dizisi editörü, yayıncısı kimlikleriyle üstlenen Ömer Şışman, *hata devam ediyor* (2005), *Bitkiben* (2010) ve dergilerdeki şiirleriyle –denebilirse– hareketin daha somut ve deneyci yönünü temsil ediyor.

Şairin bu ciltte yer alan “sanırım alınganlığımı anlamazlıktan geliyorsun” ve “gerçekçi” adlı şiirleri *hata devam ediyor*’dan (160. Kilometre, 2. baskı: 2012); “Dramatik İyileşmeler”den” ise *Kitap-lık* adlı dergiden (Yapı Kredi Yayınları, 178. Sayı, 2015) alınmıştır.

ALİ ÖZGÜR ÖZKARCI (d. 1979): Sonradan, *1’e 2* adıyla bir araya gelen *kırbaç* (2006) ve *Yamuk*’tan (2009) *Bi Müddet Aranızda Olamayacağım*’a (2015) “heves hareketi”nin somut ve deneyci yönünü şiirimizin direnen, tarihi ve siyaseti “tersinden okuyan” adlarıyla kaynaştıran Özkarcı da, Ömer Şışman gibi, şiir editörü, yayıncısı kimliğiyle de öne çıkıyor. Özkarcı’nın, II. bölümüyle de önemli şiiri “Kozmik Keramet”i –kimi başka şairlerin uzun şiirlerinde olduğu gibi– bu seçkide I. bölümüyle yer alıyor.

Şairin bu ciltte yer alan “Kozmik Keramet”inin I. bölümü ve “Politik Doğruculuk İçin Aerobik” adlı şiiri *Yetmez Ama Hayır*’dan (160. Kilometre, 2011); “El almaz” ise *1’e 2* (160 Kilometre, 2015) adlı kitabından alınmıştır.

ONUR CAYMAZ (d. 1977): Aslında, 21. yüzyılın %15’ini devirdiğimiz bugünlerde hazırlanan “durmuş-oturmuş” bir şiir seçkisi Didem Madak’la sona ererdi. Ama madem burada söz konusu olan gençlik, o zaman öykü yazarlığının yanında *kâh ve rengi*’den (2000) *Pervaneyle Yaren’e* (2013), şiirden ve şiirindeki gençliğe özgü bütün o güzelim etkileniş ve duygulardan caymayan Onur Caymaz’a da teşekkür etmeliyiz.

Şairin bu ciltte yer alan “Şah Mat Aşk”, “Bana Kalan” ve “Yara Bandı” adlı şiirleri, *Pervaneyle Yaren*’den (Tekin Yayınevi, 2013) alınmıştır.

İBRAHİM TENKEKİ (d. 1970): *Üç Köpük*’ten (1997) *Ağır Misafir* (2008) ve *Kimsenin Kalbi*’ne (2012), şiirimizin geleneksel duyarlılığına 20. yüzyıl sonu ile 21. yüzyıl başında yeni bir nefes üfleyen Tenekeci, *Uçuş Denemeleri*’nden *Öbür Divan’a* nesir ve düzyazılarında da şair tartımını elden bırakmayan bir ad olmuştur.

Şairin bu ciltte yer alan “Yetim” ve “Ekmek” adlı şiirleri *Ağır Misafir*’den (Profil Yayıncılık, 2014); “Bazı Kişisel Durumlar”sa *Güzellik Uykusu* (Profil Yayıncılık, 8. baskı: 2014) adlı kitabından alınmıştır.

DİDEM MADAK (1970 - 2011): Evet, Cemal Süreya’nın deyişiyle “her ölüm erken ölümdür aslında”. Didem Madak da, 90’ların ortalarında dergilerde yayımladığı ilk şiirlerinden 3. ve son kitabı *Pulbiber Mahallesi*’ne eklenen “128 Dikişli Şiir”ine, hayatın getirdiği bütün coşku ve acıları, kahramanlar ve masallarla iç içe yaşatan o büyümlü atmosferiyle, şiirimizin son dönemdeki en önemli ve erken kaybı olmuştur.

Şairin bu ciltte yer alan “Siz Aştan N’anlarsınız Bayım?” adlı şiiri *Ah’lar Ağacı*’ndan (Metis Yayınları, 4. baskı: 2013); “Pulbiber Mahallesi”ni Tanıyalım” ve “Poşet Süt” ise *Pulbiber Mahallesi*’nden (Metis Yayınları, 2. baskı: 2012) alınmıştır.

BEJAN MATUR (d. 1968): İlk kitabı *Rüzgâr Dolu Konaklar*’dan (1996) son kitabı *Aşk/Olmayan*’a (2016), Kürt, kadın ve şair/anlatıcı kimlikleriyle, 90’lardan günümüze Doğu ve Güneydoğu’da yaşananları masalsı-mistik bir ağıt olarak dile getirişiyle, okurunu “dağın ardına bakmak”a davet eden bir şairdir.

Şairin bu ciltte yer alan “Masaldaki Yüz” ve “Rüzgâr Dolu Konaklar” adlı şiirleri *Rüzgâr Dolu Konaklar*’dan (Metis Yayınları, 4. baskı: 2010); “Çocuk Mezarları” ise *Ayın Büyütüğü Oğullar* (Metis Yayınları, 2. baskı: 2010) adlı kitabından alınmıştır.

BİRHAN KESKİN (d. 1963): İlk kitabı *Delirilikler*’den (1991) son kitabı *Fakir Kene*’ye (2016), 80’lerden 2000’lere uzanan kuşağın, etkisi –bir kâğıt kesigi gibi– en derinimize işleyen şairlerinden oldu. Şiirleri, Akdeniz Altın Portakal Şiir Ödülü’nden Metin Altrok Şiir Ödülü’ne, pek çok nitelikli ödülle değer görülen Keskin’in şiir dergiciliğine ve editörlüğe verdiği emek de önemlidir.

Şairin bu ciltte yer alan “İstanbul” ve “Sokaktan Bir Tinerci Geçer.” adlı şiirleri *Soğuk Kazı*’dan (Metis Yayınları, 3. baskı: 2011); “Yaz Fotoğrafları -I” ise *Kim Bağışlayacak Beni* (Metis Yayınları, 4. baskı: 2011) adlı kitabından alınmıştır.

KÜÇÜK İSKENDER (d. 1964): *Gözlerim Sıgmiyor Yüzüme*’den (1988) *Ali*’ye (2013), 80 kuşağının şiirimizdeki etki gücü en uzun süreli ve en yüksek şairi. Şiiri kadar düzyazı/anlatı ürünleri ve hayatıyla da 30 yıldır tavrını esirgemediğini gösteren küçük İskender’in 50. yaşına özel 50 seçme şiirlik toplamı ise *Ellî Belirsiz* (2014) adını taşıyor.

Şairin bu ciltte yer alan “Oturma Odası” adlı şiiri *Ciddiye Alındığım Kara Parçaları* (Yapı Kredi Yayınları, 1997); “Kafka ya da Kaf” adlı şiiri *İskender’i Ben Öldürmedim* (Sel Yayıncılık, 4. baskı: 2012) ve “Her Şairin İnfazı Kalem Tutmasıyla Yazılır!” ise *Gözlerim Sıgıyor Yüzüme* (Sel Yayıncılık, 4. baskı: 2014) adlı kitabından alınmıştır.

NEVZAT ÇELİK (d. 1960): 1984 ve 1987’de yayımlanan *Şafak Türküsü* ve *Müebbet Türküsü* kitaplarıyla, 80’lerde özgürlüğü kısıtlanmışların şiirimizdeki en güçlü temsilcisi oldu. Ahmet Kaya’nın bestelediği “Şafak Türküsü” ile toplumsal hafızamızın unutulmazları arasına giren Çelik, şiirini toplumsalçılıkla İkinci Yeni damarlarında 90’larda geliştirse de, 2000’lerde daha çok roman, öykü ve yayıncılık çalışmalarına ağırlık verdi.

Şairin bu ciltte yer alan “İtirazın İki Şartı” ve “Yaş Ortalaması” adlı şiirleri *Sevgili Yoldaş Kurbağalar*’dan (İmge Kitabevi, 5. baskı: 2010); “Şafak Türküsü”nün 12. bölümü ise *Şafak Türküsü* (İmge Kitabevi, 26. baskı: 2010) adlı kitabından alınmıştır.

AKİF KURTULUŞ (d. 1959): İlk kitabı *Yalan Şiirler*’den (1983) son kitabı/ bölümü “Akik”i de içeren toplu şiirleri *Herkes Gitmiş’e* (2005), şiirimizin Ece Ayhan’dan İsmet Özel’e uzanan resmi değer ve kurumlara muhalif da-

marının 80 sonrasındaki en nitelikli temsilcilerinden olmuştur. Kurtuluş, ilk romanı *Mihman*’la (İletişim Yayınları, 2012) da Kürt sorununa ilişkin cesur ve incelikli bir tavır ortaya koymuştur.

Şairin bu ciltte yer alan “Oysa Yazmalıydım”, “Kırpikle Koynuna” ve “Mutluluk: artık olurum” adlı şiirleri *Herkes Gitmiş – Toplu Şiirler*’den (Yasak Meyve, 2009) alınmıştır.

NİLGÜN MARMARA (1958 - 1987): Ölümünden sonra şiirlerini (*Daktilyo-ya Çekilmiş Şiirler*, Şiir Atı, 1988) yayına hazırlayan Gülseli İnal’ın “dünya karşısında duyduğu büyük irkilme” olarak adlandırdığı şiiriyle “dünyamızdan erken ayrılanların/ayrılmayı seçenlerin” de simge adlarından biri oldu. Marmara’nın günlükleri ve Sylvia Plath’la ilgili bitirme tezi de okuruna ölümünden sonra ulaştı.

Şairin bu ciltte yer alan “Beden”, “<Üşümüşüm>” ve “Yabancı” adlı şiirleri, *Daktilyo-ya Çekilmiş Şiirler*’den (Everest Yayınları, 7. baskı: 2013) alınmıştır.

MEHMET YAŞIN (d. 1958): İlk kitabı *Sevgilim Ölü Asker*’den (yine bir Yeni Türkü Yayınevi yapımı, 1984) son kitabı *Evden Kaçan Çocuk*’a (2013), şiirini asla terk etmeyen gençlik duyarlılığıyla, “Güneyimizdeki Bir Ada”dan çok daha fazlası olan Kıbrıs’ın çokkültürlü hayatının ve tarihinin şiirimizdeki en etkili kayıtcısıdır. Yaşın’ın aynı “çoğul”luktaki roman, yazı ve antoloji çalışmaları da ufuk açıcıdır.

Şairin bu ciltte yer alan “İçinden Geçeni Birisine...”, “Bilemediklerimiz” ve “İthake Yok” adlı şiirleri, *Toplu Şiirler (1977-2002)*’den (Everest Yayınları, 7. baskı: 2007) alınmıştır.

AHMET ERHAN (1958 - 2013): Şiirimizde Yaşar Miraç *Trabzonlu Delikanlı*’dan başlayarak nasıl bir “Karadeniz fırtınası” estirmişse, Ahmet Erhan da ilk şiirinden beri gerçek bir *Akdeniz Lirikleri* (1980) rüzgârı estirmiştir. Hayatın bütün umut ve kırılışlarını kaydeden bu “lirik fırtına” için şairin Kırmızı Kedi’den çıkan bütün şiirleri seti *Burada Gömüldür* mükemmel bir yol arkadaşıdır.

Şairin bu ciltte yer alan “GSM...”, “e-mail” ve “Bugün de ölmedim anne” adlı şiirleri *Burada Gömüldür: Bütün Şiirleri*’nden (Kırmızı Kedi Yayınevi, 2015) alınmıştır.

LÂLE MÜLDÜR (d. 1956): İlk kitabı *Uzak Fırtına*’yı (1988) 80’lerin en önemli şiir yayınevlerinden Şiir Atı’nda yayımlayan Müldür, bu kitabında yer alan 1973 tarihli, 15 yaşındaki ilk şiirlerinden bir resim sergisine eşlik eden